
Ανοσολογικός Έλεγχος:
Σύγχρονες
Εργαστηριακές
Τεχνικές και Κλινική
Ερμηνεία

1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Το Κέντρο Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης (Κ.Ε.ΔΙ.ΒΙ.Μ.) του **Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.)** σας καλωσορίζει στο Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης και συγκεκριμένα στο πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης με τίτλο **«Ανοσολογικός Έλεγχος: Σύγχρονες Εργαστηριακές Τεχνικές και Κλινική Ερμηνεία»**.

Η ανάγκη συνεχούς επιμόρφωσης και πιστοποίησης επαγγελματικών δεξιοτήτων οδήγησε το **Πρόγραμμα Συμπληρωματικής εξ Αποστάσεως Εκπαίδευσης (E-Learning)** του Ε.Κ.Π.Α. στο σχεδιασμό των πρωτοποριακών αυτών Προγραμμάτων Επαγγελματικής Επιμόρφωσης και Κατάρτισης, με γνώμονα τη **διασύνδεση της θεωρητικής με την πρακτική γνώση**, αναπτύσσοντας κυρίως, την εφαρμοσμένη διάσταση των επιστημών στα αντίστοιχα επαγγελματικά πεδία.

Στη συνέχεια, σας παρουσιάζουμε αναλυτικά το πρόγραμμα σπουδών για το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης: **«Ανοσολογικός Έλεγχος: Σύγχρονες Εργαστηριακές Τεχνικές και Κλινική Ερμηνεία»**, τις προϋποθέσεις συμμετοχής σας σε αυτό, καθώς και όλες τις λεπτομέρειες που πιστεύουμε ότι είναι χρήσιμες, για να έχετε μια ολοκληρωμένη εικόνα του προγράμματος.

2. ΣΚΟΠΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Σκοπός του προγράμματος είναι η εκπαίδευση των συμμετεχόντων/ουσών στον τομέα του ανοσολογικού ελέγχου διασφαλίζοντας την κατανόηση, την εφαρμογή και την αποτελεσματική αξιοποίηση των εργαστηριακών εξετάσεων στην κλινική πράξη.

Στο πλαίσιο αυτό, παρουσιάζονται βασικές και προχωρημένες έννοιες της ανοσολογίας, οι αρχές λειτουργίας των σύγχρονων διαγνωστικών τεχνικών (όπως ELISA, CLIA, IFA, immunoblot, multiplex assays, HLA typing) ενώ, παράλληλα, επιχειρείται η σε βάθος κατανόηση φαινομένων που σχετίζονται με την ανοσολογική απόκριση, την αυτοανοσία και τους δείκτες φλεγμονής. Ειδικότερα, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα εξοικειωθούν με τη διαχείριση εργαλείων και μεθοδολογιών που αφορούν τον ανοσολογικό έλεγχο σε εισαγωγικό και εφαρμοσμένο επίπεδο: από την ορθή λήψη και διαχείριση δειγμάτων μέχρι την αξιολόγηση και ερμηνεία των αποτελεσμάτων σε κλινικό πλαίσιο. Ιδιαίτερη έμφαση θα δοθεί στην κριτική ερμηνεία των αποτελεσμάτων, στην αναγνώριση πιθανών σφαλμάτων, στην κατανόηση της ευαισθησίας και ειδικότητας των τεστ και στην αξιολόγηση της χρησιμότητάς τους ανάλογα με την κλινική εικόνα. Το πρόγραμμα επιδιώκει την ενίσχυση των ικανοτήτων των επαγγελματιών υγείας σχετικά με την εφαρμογή σύγχρονων πρακτικών ανοσοδιάγνωσης σε κλινικό, εργαστηριακό ή ερευνητικό περιβάλλον, προκειμένου οι

συμμετέχοντες/ουσες να συνδέουν τα εργαστηριακά ευρήματα με πραγματικά κλινικά σενάρια, να αξιολογούν τη σημασία θετικών ή αρνητικών αποτελεσμάτων και να αποφασίζουν για περαιτέρω εξετάσεις ή παραπομπή σε εξειδικευμένες μονάδες. Τέλος, μέσα από μελέτες περίπτωσης προωθούνται η ανάπτυξη δεξιοτήτων λήψης αποφάσεων και η αποτελεσματική συνεργασία μεταξύ κλινικής και εργαστηριακής ομάδας.

Με την ολοκλήρωση του προγράμματος, οι εκπαιδευόμενοι/ες θα είναι ενημερωμένοι για τις μελλοντικές εξελίξεις στον τομέα (π.χ. νέες μοριακές μέθοδοι), ώστε να είναι σε θέση να αξιολογούν κριτικά και να ενσωματώνουν καινοτόμες τεχνολογίες στην πράξη τους, και θα έχουν αποκτήσει ολοκληρωμένη γνώση, πρακτικές δεξιότητες και επιστημονική εγρήγορση, που θα τους επιτρέψουν να βελτιώσουν την ποιότητα των υπηρεσιών υγείας και να ανταποκριθούν στις σύγχρονες απαιτήσεις της ανοσοδιάγνωσης.

3. ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΥΠΟΨΗΦΙΩΝ ΠΟΥ ΓΙΝΟΝΤΑΙ ΔΕΚΤΟΙ ΣΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ - ΤΡΟΠΟΣ ΕΝΤΑΞΗΣ

Αίτηση συμμετοχής μπορούν να υποβάλλουν:

► **απόφοιτοι Πανεπιστημίου/ΤΕΙ επιστημών υγείας της ημεδαπής και της αλλοδαπής**

Ειδικότερα, το πρόγραμμα απευθύνεται σε:

- Ιατρούς: Παθολογίας, Ρευματολογίας, Ανοσολογίας, Αιματολογίας και άλλων ειδικοτήτων που χρησιμοποιούν ή ερμηνεύουν ανοσολογικές εξετάσεις
- Βιοπαθολόγους – Μικροβιολόγους
- Βιολόγους, Βιοχημικούς, Φαρμακοποιούς, Χημικούς που εργάζονται σε διαγνωστικά εργαστήρια, ερευνητικά εργαστήρια, σε φαρμακευτικές εταιρείες ή στο χώρο των βιοτεχνολογικών προϊόντων (ιδίως σε τομείς όπως τα βιολογικά και τα ανοσοθεραπευτικά φάρμακα)
- Τεχνολόγους Ιατρικών Εργαστηρίων

Η αίτηση συμμετοχής υποβάλλεται ηλεκτρονικά, μέσω της ιστοσελίδας:

<https://elearningekpa.gr/>

4. ΠΡΟΑΠΑΙΤΟΥΜΕΝΑ

Τα προαπαιτούμενα για την παρακολούθηση του Προγράμματος από τους εκπαιδευόμενους είναι:

► Πρόσβαση στο Διαδίκτυο

- Κατοχή προσωπικού e-mail
- Βασικές γνώσεις χειρισμού ηλεκτρονικών υπολογιστών
- Απαιτείται πτυχίο Πανεπιστημιακής Εκπαίδευσης/ΤΕΙ επιστημών υγείας

5. ΤΡΟΠΟΣ ΔΙΕΞΑΓΩΓΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η διδασκαλία στα προγράμματα εξ αποστάσεως επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ διεξάγεται μέσω του διαδικτύου, προσφέροντας στον εκπαιδευόμενο «αυτονομία», δηλαδή δυνατότητα μελέτης ανεξαρτήτως περιοριστικών παραγόντων, όπως η υποχρέωση της φυσικής του παρουσίας σε συγκεκριμένο χώρο και χρόνο.

Το εκπαιδευτικό υλικό του προγράμματος διατίθεται σταδιακά, ανά διδακτική ενότητα, μέσω ειδικά διαμορφωμένων ηλεκτρονικών τάξεων. Κατά την εξέλιξη κάθε θεματικής ενότητας αναρτώνται σε σχετικό link οι απαραίτητες για την ομαλή διεξαγωγή της εκπαιδευτικής διαδικασίας ανακοινώσεις.

Ο εκπαιδευόμενος, αφού ολοκληρώσει τη μελέτη της εκάστοτε διδακτικής ενότητας, καλείται να υποβάλει ηλεκτρονικά, το αντίστοιχο τεστ αξιολόγησης. Τα τεστ μπορεί να περιλαμβάνουν ερωτήσεις αντιστοίχισης ορθών απαντήσεων, πολλαπλής επιλογής, αληθούς/ψευδούς δήλωσης, ή upload, όπου ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να διατυπώσει και να επισυνάψει την απάντησή του. Η θεματική ενότητα μπορεί να συνοδεύεται από τελική εργασία, η οποία διατίθεται κατά την ολοκλήρωση της θεματικής ενότητας (εφόσον το απαιτεί η φύση της θεματικής ενότητας) και αφορά το σύνολο της διδακτέας ύλης.

Παράλληλα, παρέχεται **πλήρης εκπαιδευτική υποστήριξη** δεδομένου ότι ο εκπαιδευόμενος μπορεί να απευθύνεται ηλεκτρονικά (για το διάστημα που διαρκεί το εκάστοτε μάθημα) στον ορισμένο εκπαιδευτή του, μέσω ενσωματωμένου στην πλατφόρμα ηλεκτρονικού συστήματος επικοινωνίας, για την άμεση επίλυση αποριών σχετιζόμενων με τις θεματικές ενότητες και τις ασκήσεις αξιολόγησης ή την τελική εργασία.

6. ΤΡΟΠΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗΣ ΚΑΙ ΒΑΘΜΟΛΟΓΗΣΗΣ

Σε κάθε διδακτική ενότητα ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να επιλύει και να υποβάλλει ηλεκτρονικά το αντίστοιχο τεστ, τηρώντας το χρονοδιάγραμμα που έχει δοθεί από τον εκπαιδευτή του. Η κλίμακα βαθμολογίας κυμαίνεται από 0 έως 100%. Συνολικά, η βαθμολογία κάθε θεματικής ενότητας προκύπτει κατά το 60% από τις ασκήσεις αξιολόγησης και κατά το

υπόλοιπο 40% από την τελική εργασία, η οποία εκπονείται στο τέλος του συγκεκριμένου μαθήματος και εφόσον το απαιτεί η φύση αυτού.

Η χορήγηση του **Πιστοποιητικού Επιμόρφωσης** πραγματοποιείται, όταν ο εκπαιδευόμενος λάβει σε όλα τα μαθήματα βαθμό μεγαλύτερο ή ίσο του 50%. Σε περίπτωση που η συνολική βαθμολογία ενός ή περισσότερων μαθημάτων δεν ξεπερνά το 50%, ο εκπαιδευόμενος έχει τη δυνατότητα επανεξέτασης των μαθημάτων αυτών μετά την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας του προγράμματος. Η βαθμολογία που θα συγκεντρώσει κατά τη διαδικασία επανεξέτασής του είναι και η οριστική για τα εν λόγω μαθήματα, με την προϋπόθεση ότι ξεπερνά εκείνη που συγκέντρωσε κατά την κανονική διάρκεια της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Σε διαφορετική περίπτωση διατηρείται η αρχική βαθμολογία.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΟΜΕΝΩΝ - ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΠΙΣΤΟΠΟΙΗΤΙΚΟΥ

Πέρα από την **επιτυχή ολοκλήρωση** του προγράμματος για τη χορήγηση του Πιστοποιητικού απαιτούνται τα εξής:

► Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης

Η διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης Εκπαιδευόμενου στοχεύει στη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχομένων εκπαιδευτικών υπηρεσιών. Συγκεκριμένα, εξουσιοδοτημένο στέλεχος του Κέντρου Επιμόρφωσης και Δια Βίου Μάθησης του ΕΚΠΑ, επικοινωνεί τηλεφωνικά με ένα τυχαίο δείγμα εκπαιδευόμενων, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν συμμετείχαν στις εκπαιδευτικές διαδικασίες του προγράμματος, εάν αντιμετώπισαν προβλήματα σε σχέση με το εκπαιδευτικό υλικό, την επικοινωνία με τον ορισμένο εκπαιδευτή τους, καθώς και με τη γενικότερη μαθησιακή διαδικασία. Η τηλεφωνική επικοινωνία διεξάγεται με την ολοκλήρωση του εκάστοτε προγράμματος, ενώ η μέση χρονική διάρκειά της συγκεκριμένης διαδικασίας είναι περίπου 2-3 λεπτά.

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Ταυτοποίησης, εφόσον κληθεί, ή μη ταυτοποίησής του κατά τη διεξαγωγή της, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► Συμμετοχή του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων

Ο δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων διασφαλίζει την εγκυρότητα των στοιχείων που έχει δηλώσει ο εκπαιδευόμενος στην αίτηση συμμετοχής του στο Πρόγραμμα και βάσει των οποίων έχει αξιολογηθεί και εγκριθεί η αίτηση συμμετοχής του σε αυτό.

Κατά τη διάρκεια ή μετά το πέρας του προγράμματος, πραγματοποιείται δειγματοληπτικός έλεγχος εγγράφων από τη Γραμματεία. Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να είναι σε θέση να προσκομίσει τα απαραίτητα δικαιολογητικά τα οποία πιστοποιούν τα στοιχεία που έχει δηλώσει στην αίτηση συμμετοχής (Αντίγραφο Πτυχίου, Αντίγραφο Απολυτήριου Λυκείου, Βεβαίωση Εργασιακής Εμπειρίας, Γνώση Ξένων Γλωσσών κ.τ.λ.).

Σε περίπτωση μη συμμετοχής του εκπαιδευόμενου στη διαδικασία Δειγματοληπτικού Ελέγχου Εγγράφων, εφόσον κληθεί, ή μη ύπαρξης των δικαιολογητικών αυτών, δεν χορηγείται το πιστοποιητικό σπουδών, ακόμα και αν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς την εξ αποστάσεως εκπαιδευτική διαδικασία.

► **Αποπληρωμή του συνόλου των διδάκτρων**

Ο εκπαιδευόμενος θα πρέπει να μην έχει οικονομικής φύσεως εκκρεμότητες. Σε περίπτωση που υπάρχουν τέτοιες, το πιστοποιητικό σπουδών διατηρείται στο αρχείο της Γραμματείας, μέχρι την ενημέρωση της για τη διευθέτηση της εκκρεμότητας.

Αναλυτική περιγραφή των παραπάνω υπάρχει στον Κανονισμό Σπουδών:

<https://elearningekpa.gr/regulation>

8. ΣΥΓΓΡΑΦΕΙΣ ΤΟΥ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ

Οι συγγραφείς του εκπαιδευτικού υλικού είναι μέλη ΔΕΠ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών ή και ειδικοί εμπειρογνώμονες με ιδιαίτερη συγγραφική καταξίωση, οι οποίοι κατέχουν πολύ βασικό ρόλο στην υλοποίηση του προγράμματος.

9. ΠΩΣ ΔΙΑΜΟΡΦΩΝΕΤΑΙ Η ΥΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Το πρόγραμμα επαγγελματικής επιμόρφωσης και κατάρτισης περιλαμβάνει **3 θεματικές ενότητες (μαθήματα)**.

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ

Μάθημα - Βασικές Αρχές στον Ανοσολογικό Έλεγχο και τις
Διαγνωστικές Τεχνολογίες

Διδακτική Ενότητα 1: Εισαγωγή στην Εργαστηριακή Ανοσολογία

Διδακτική Ενότητα 2: Ανοσοχημικές Τεχνικές - ELISA: Αρχές, Εφαρμογές και Περιορισμοί

Διδακτική Ενότητα 3: Αρχές Χημειοφωταύγειας (CLIA, ECLIA)

Διδακτική Ενότητα 4: Ανοσοφθορισμός (άμεσος και έμμεσος)

Μάθημα - Εξειδικευμένες Τεχνικές Ανίχνευσης Αυτοαντισωμάτων
και Γονιδιακών Δεικτών

Διδακτική Ενότητα 1: Κυτταρομετρία Ροής (Flow cytometry)

Διδακτική Ενότητα 2: Immunoblot – Western Blot

Διδακτική Ενότητα 3: Σύγχρονα Ανοσολογικά Εργαλεία

Διδακτική Ενότητα 4: Ανίχνευση HLA και B27

Μάθημα - Ανοσοδιαγνωστική Αξιολόγηση: Ακρίβεια, Χρήση,
Ερμηνεία

Διδακτική Ενότητα 1: Διαγνωστικοί Δείκτες

Διδακτική Ενότητα 2: Δείκτες Φλεγμονής και Κυτταροκίνες

Διδακτική Ενότητα 3: Ποιότητα και Αξιοπιστία στον Ανοσολογικό Έλεγχο

**Διδακτική Ενότητα 4: Κλινική Εφαρμογή: Επιλογή και Ερμηνεία Ανοσολογικών
Εξετάσεων**